

Životné jubileum

docenta LADISLAVA ĎURIČA

Významný pedagogický psychológ, vedec, vysokoškolský učiteľ, člen redakčnej rady Rodiny a školy docent PhDr. Ladislav Ďurič, CSc., dožíva sa v tieto dni 60 rokov. Narodil sa 24.6.1928 v Plavých Vozokanoch v okrese Levice.

Chudobný, nadaný dedinský chlapec túžil po tom, aby sa stal učiteľom. Úspešne skončil Učiteľský ústav v Leviciach a štyri roky pôsobil ako učiteľ, neskôr ako riaditeľ základnej školy. Neuspokojil sa však so stredným učiteľským vzdelaním — rozhodol sa pokračovať v štúdiu na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. Po jej skončení v roku 1956, ako vynikajúci absolvent, zostal na škole, bol postupne asistentom, odborným asistentom a v roku 1964 habilitoval za docenta na Filozofickej fakulte UK. Krátko pôsobil medzi iným na Ministerstve školstva SSR — avšak jeho túžba po vedeckej a pedagogickej činnosti bola silnejšia ako perspektíva dosiahnuť významné postavenie na ministerstve. Preto sa vrátil na vysokú školu. V roku 1965 sa stal vedúcim katedry, neskôršie bol vedúcim oddelenia katedry pedagogickej psychológie. Teraz pôsobí vo funkcii vedúceho oddelenia školskej psychológie na Katedre psychologických vied Filozofickej fakulty Univerzity Komenského.

Osobnosť docenta Ladislava Ďuriča charakterizuje tvorivosť, náročnosť na seba a iných, záujem o všetko nové, čo psychologická veda vo svete rieši. Jeho spätosť s našou socialistickou spoločnosťou s vlasťou, s našim výchovno-vzdelávacím systémom je zárukou nielen tvorivej aplikácie svetovej vedy na naše podmienky, ale aj zdrojom nových teoretických poznatkov, koncepcií a ich tvorivej realizácie. Preto je

docent Ďurič uznávanou osobnosťou v ČSSR a je známy ako predstaviteľ novej československej pedagogickopsychologickej školy za našimi hranicami. Jeho vedecká orientácia sa sústreďuje najmä na tri oblasti: na novátorské rozpracúvanie teórie a praxe pedagogickej psychológie, na problematiku výkonnosti a únavy žiakov a učiteľov a na rozvíjanie tvorivosti žiakov. Vo všetkých troch oblastiach dosiahol pozoruhodné poznatky, ktoré obohacujú vedu a umožnili širokú aplikáciu. Svoje vedecké výsledky publikoval v 15 samostatných prácach, je spoluautorom ďalších 10 knižných prác, autorom a hlavným autorom 22 učebníc, učebných textov a skript a napísal približne 170 statí, štúdií a článkov, ktoré boli zaradené do zborníkov a publikované v časopisoch. Jeho publikačná tvorba je zameraná predovšetkým na pomoc mladým adeptom vedy, odborným pracovníkom, učiteľom a študentom vysokých škôl. Práce docenta Ladislava Ďuriča vzbudili pozornosť významných predstaviteľov psychológie. Preto neprekvapuje, že medzivládna komisia UNESCO so sídlom v Ženeve ho požiadala o napísanie monografie Psychológia vo výchove a vzdelávaní. Je to vysoké ocenenie nielen osoby docenta Ďuriča, ale aj uznanie pre celú československú psychológiu. Významná je aj publikačná činnosť jubilanta venovaná rodičom, v rámci ktorej im prístupňuje pedagogicko-psychologické poznatky a zvyšuje ich kvalifikovanosť.

V krátkom príspevku nemôžem podrobne hodnotiť ďalšie aktivity docenta Ďuriča — jeho pedagogickú a organizátorskú činnosť na vysokej škole, v rámci Slovenskej a Československej psychologickéj spoločnosti, jeho vystúpenia na vedeckých podujatiach, v televízii a rozhlase.

Pokladám však za nevyhnutné, aby sme tu podčiarkli základné vlastnosti jubilanta — jeho dobrý vzťah k ľuďom, skromnosť, záujem o všetko, čím naša spoločnosť žije. Docent Ďurič nie je len vedcom a vysokoškolským učiteľom, ale aj vynikajúcim otcom a manželom, spofahlivým priateľom a dobrým spoločníkom. Vzácné chvíle voľna mu umožňujú uplatniť iskrivý humor, a niekedy rozozvučať aj struny na svojich husličkách. Som dlhoročným spolupracovníkom a priateľom jubilanta. Na tomto mieste však nevyjadrujem len svoje osobné želania, ale prajem ľáckovi Ďuričovi v mene všetkých pedagógov, učiteľov a rodičov ďalšie úspechy a dobré zdravie.

Prof. PhDr. ONDREJ BALÁŽ, DrSc.
Snímka Ján Lofaj

Ako už zrejme vyplynulo z predchádzajúceho, detí vhodných na osvojenie je málo, a čakateľov veľa. A tak je pochopiteľné, že nikto si nemôže vyberať z množstva detí také, ktoré sa mu najviac páči. Istá možnosť výberu tu je, ale nie taká, ako si ľudia predstavujú. Partneri sa môžu vopred dohodnúť, či chcú len chlapca, alebo len dievča, v akom veku chcú dieťa, a podľa toho sa obrátiť na dojčenský ústav alebo na detský domov, kde sú umiestnené deti od troch rokov vyššie. Stretla som sa aj s názorom, že riaditelia domovov by mali byť radi, že niekto má záujem dieťa si osvojiť a vychovávať ho v rodine. Oni aj sú radi. Lenže majú toľko žiadateľov, že skôr oni by si mohli vyberať z tých, ktorí splnili všetky formálne podmienky súvisiace s osvojením.

Aká je skutočnosť

Dieťa si najčastejšie osvojujú manželia, ale to nie je podmienka. Je možné — hoci menej časté — aj osvojenie jednou osobou, väčšinou ženou. Každý, kto si chce osvojiť dieťa, musí si podať žiadosť na odbor starostlivosti o dieťa na príslušnom národnom výbore podľa miesta svojho bydliska. Príslušná pracovníčka oboznámi budúcich nádejných rodičov s tým, čo všetko má obsahovať žiadosť na osvojenie. Podľa miestnych podmienok sa musia žiadatelia spojiť s dojčenskými ústavmi alebo detskými domovmi, prípadne im dieťa vyhľadá a sprostredkuje odbor starostlivosti o dieťa. Osvojeniu dieťaťa predchádza najmenej trojmesačná skúšobná doba, počas ktorej býva dieťa v rodine svojich budúcich rodičov. Tento čas môže byť i dlhší, pretože nezrušiteľne si možno osvojiť až dieťa, ktoré už dosiahlo jeden rok. Keď súd s osvojením súhlasí, stávajú sa žiadatelia o osvojenie rodičmi so všetkými právami a povinnosťami. Podľa zákona nie je medzi takýmito rodinami a rodinami, ktoré vzniknú prirodzeným spôsobom, nijaký rozdiel. Pri nezrušiteľnom osvojení sú manželia zapísaní do rodného listu ako otec a matka, a tak by ich malo brať aj ich okolie a nepozastavovať sa nad spôsobom nadobudnutia dieťaťa. Ale nie je to tak vždy, ako potvrdzujú i skúsenosti adoptívnych rodičov.

PhDr. JANKA HAMAROVÁ, CSc.
Snímka Zuzana Mináčová